

Картофельди, ногааларны чидириг чокка ажаап алыр

Республиканын колхозтары болган советтер дүжүт ажаап алышыкынычче хүн-бүрү улам-на төү-биле кирип, дүжүтү чогур уезинде, күрдүк шынарлы ажаап алыр, күрдүк неге тараа садар тазына-биле хүлээтени чедишкенин күөөсүдери дээр социалистик чарышты улам-на калбартын турар. Бо үнүрөдө ногааларнын, картофельдин массалай ажаап алышыкынын тегин база мырнай чокуулап орат.

СЭКП ТР-нин болган СССР-ниң Министрлер Чөвүленинин картофель бүдүрүни көтүрүлдү дугайында докталаан чыгарышта боттанлар дээр шийирткит демисептишкан, «Межегей», «Тяжелее», «Барык» болган эске-даа колхозтарнын механиктердери, Улут-Хем районда «Күш-ажылдын хосту», Каз-Хемде «Тяжелее», Ленин атыг, «Коммунизмге өркү», «Октябрь 14 чыла» дээр, эске-даа көдө ажы-агыг артельдерин колхозчулары картофельдин болган ногааларнын багыт аясы дүжүдү өстүргенер.

«Межегей» совхозтун 380 гектар картофельди, 49 гектар огурми мал барык ажаа берген. Ол картофельдин шүүт хей кенин Кызыл хоорайнын чурттакчы чоңуң чеминге херегелеттир. Илчанап эртен чылда ышкаш, колхозтарнын, советтардын картофель, ногаалар ажаап алышыкынын дуалаачыр ордуга кышкыларын мурунда база салдынып турар.

Илчанап чамды ажы-агыларнын узурткучуларынын чамды агрономдарынын чамды үлө картофель, ногаалар ажаадычычче сактап салбайн турганын хараданчыг. Каз-Хемдин «Совет Тыла», «Бурунгаар» колхозтарынын шөддерине картофельдин тарамык шытарын бергизип чашпан арандан бат боорда тывар. Улут-Хем районунун «Чолураа», «Жаан атыг» колхозтарынын картофель шөддеринде бойдала оортон база-да дөрдөдөсө. «Улут-Хем» совхозтун Арты-Бажи салбырындын 35 гектар картофель олузган шөдүдөн чүтө чамды чашпан үнгөн, а оң чогуула аштагаланын, ажаадаанын чорууд турган участкага картофельдин дүжүдү багыт аясы болуп турар.

Колхозтар болган советтер боттарынын картофель дүжүдү ажаап алышыкынын, келир чылың үрөсүннерин ам-на тускайлап хууп амыр жүрдүлдүр. Оң аныкта, «Тыла даг-дугу», «Тыла кобайт» комбинаттарынын түдүт ажылычынында картофель, ногаалар продукцияларын база хандырар хулаалгын.

Колхозтар болган советтер боттарынын картофель дүжүдү ажаап алышыкынын, келир чылың үрөсүннерин ам-на тускайлап хууп амыр жүрдүлдүр. Оң аныкта, «Тыла даг-дугу», «Тыла кобайт» комбинаттарынын түдүт ажылычынында картофель, ногаалар продукцияларын база хандырар хулаалгын.

Илчанап чамды ажы-агыларнын узурткучуларынын чамды агрономдарынын чамды үлө картофель, ногаалар ажаадычычче сактап салбайн турганын хараданчыг. Каз-Хемдин «Совет Тыла», «Бурунгаар» колхозтарынын шөддерине картофельдин тарамык шытарын бергизип чашпан арандан бат боорда тывар. Улут-Хем районунун «Чолураа», «Жаан атыг» колхозтарынын картофель шөддеринде бойдала оортон база-да дөрдөдөсө. «Улут-Хем» совхозтун Арты-Бажи салбырындын 35 гектар картофель олузган шөдүдөн чүтө чамды чашпан үнгөн, а оң чогуула аштагаланын, ажаадаанын чорууд турган участкага картофельдин дүжүдү багыт аясы болуп турар.

Илчанап чамды ажы-агыларнын узурткучуларынын чамды агрономдарынын чамды үлө картофель, ногаалар ажаадычычче сактап салбайн турганын хараданчыг. Каз-Хемдин «Совет Тыла», «Бурунгаар» колхозтарынын шөддерине картофельдин тарамык шытарын бергизип чашпан арандан бат боорда тывар. Улут-Хем районунун «Чолураа», «Жаан атыг» колхозтарынын картофель шөддеринде бойдала оортон база-да дөрдөдөсө. «Улут-Хем» совхозтун Арты-Бажи салбырындын 35 гектар картофель олузган шөдүдөн чүтө чамды чашпан үнгөн, а оң чогуула аштагаланын, ажаадаанын чорууд турган участкага картофельдин дүжүдү багыт аясы болуп турар.

Илчанап чамды ажы-агыларнын узурткучуларынын чамды агрономдарынын чамды үлө картофель, ногаалар ажаадычычче сактап салбайн турганын хараданчыг. Каз-Хемдин «Совет Тыла», «Бурунгаар» колхозтарынын шөддерине картофельдин тарамык шытарын бергизип чашпан арандан бат боорда тывар. Улут-Хем районунун «Чолураа», «Жаан атыг» колхозтарынын картофель шөддеринде бойдала оортон база-да дөрдөдөсө. «Улут-Хем» совхозтун Арты-Бажи салбырындын 35 гектар картофель олузган шөдүдөн чүтө чамды чашпан үнгөн, а оң чогуула аштагаланын, ажаадаанын чорууд турган участкага картофельдин дүжүдү багыт аясы болуп турар.

АЗАС ФЕРМАЗЫ

Азас дээрге Токуда атыг-сурагы, амык-байлантыг хел. «Совет Тыла» колхозтун Ив-Чар сүт-бараан фермазынын чалпаа аясы. Молхоз эртен кызыл сүтүр инктерни тускый үсмөш, «Эпоха» хевирлиг электри саалдыг ферма турскан.

Фермазын эргеленчи Мол Седеней колхоз төвү чораш, оң эмелген солунарын санчылларга үлөп турган, элэн көлөп чугаалады:

— «Май бирини» төп сүт-бараан фермазы бисти чарыша кийгырып, ажап бис дээрдин. Өндүг-ла белег улус бисти кийгырып тур деп... Аржылардырлар, калаттарыңды кызыл хирлиг чүлөп? Доран чугулап алынар. Бир-түз чарышты болганда, бүгү чү өми көр болгай. Чамды инктер согулап, сүт саалады кудулуп келген-дир. Эки-ле кызыл көрүр—дээр, көзөк бодангылады.

— «Май бирини» ол фермазын канчыл амып шыдаас деп бис. Чарыш чак эгелеп турар болганда, ажил-даа, түнөлдөрд-даа бисти мурнувуста-дыр. Эки кызыл көрүрлер—деп, ол база немеп нагы.

Эртеңи чаш туман шоогул арылбаанда, фермазын күш-ажылчы хүнү эгелеп берген. Саала чоруп турда, амык калары Бараан Сандакович Сүрүн-биле чугаалап олурвушта, ол мынча диди:

— Бистин кадарчыларын амыктың төлөсүн сактан сүттен, доруктурган бызаалардан, ажаап турар бугалардан хамарыштыр төлээр. Ынчалза-даа инктерин дөңдү немелдизин барымдаалайын турар. Бир эвс дөңдү немелдизин барымдаалап төлээр болза, кадарчыларын кызыл ажилдарыңа-даа, савар сүттүн көвүдэринге-даа, инктерин күш-агылганды шынар болуруңа-даа дуалаар деп бодаар мен. Бисте мал дендизээр деп чүвө чок-тур. Оода чаш бызааларнын өздүдөн сонуугар дендизе, оңу барымдаалап төлөсүрн тургусса кандыг боор.

Бараан Сандакович мал кадарып турарыңдан аныкта, төрөң колхозуңуң тывш амыктыңа база идеппейлги кирип турар. Эртең анын эсезонунда ол 20 киштиг келин колхозка берген.

Ол ышкаш нитини амыктыңа сактап човаңгып, кызыл кийжир ол колхозтеде хей. Район Советинин депутаттары Мол Кускердей, Риша Нуку болган амык санчыллар Бараан Хувааски, Мол Ажымаа, Люба Нол олап күш-агылга эки чедишкенирингилер болуп турарлар. Ферма бо чылын инек бүрүдүнөн ортума-биле 1500 литр сүтү савар, нитин саала 125 тунна, оңк 84 тонназын күрүңгө садар деп планнаан. Чеди айларын түңүли-биле алырга, 76 тонна сүт садыган, оң 52 тонназын күрүңгө саткан.

Моон а өнөөге, Азас фермазын коллектив бо чылын бодунга алган социалистик хүлээлгенин чүлө күөөсүдир өзсө, харын амыр күөөсүдирин барымдаады бар-дыр.

Н. СОЯН.

Сиген шөлдөрүндө медээлер

30 ТОННА БУДУК-БҮРҮ ЧЕМ

«Күш-ажылдын хосту» колхозтун Эдиг-Хем участкада сиген кемалези-биле калды будук-бүрү чөмөрнин белекээр ажилче үлөп кичээлгей база салдыган. Бо хүнүрге чедир 30 тонна будук-бүрүчү белекээр. Ынчалза-даа колхозчулар анча докталаайн, будук-бүрү чөмөрнин белекээр улам үргүлдүп турар.

Колхозчу херэжернер М. Александр, Д. Эремаа, Д. Дойно, К. Хавандай, өрөнкитчилер Сувак Алдын-оол, Хавандай Карва-оол болган ооң-даа өскөлөр 60 ажилда идепкейлиг кирип, хүнде 170—200 боодай будук-бүрүчү белекээр турарлар.

МУРНАКЧЫ ЗВЕНО

Барын-Хемчик районунун «Тялы» совхозунун Кызыл-Даг салбырында С. С. Буадыга удуртка зведено 100 тонна сиген белекээр панын чусу күөөсүдир.

Совхозтун директору август 20-те чедир сиген белекээдинге социалистик чарышты түнөөлөрдүн үндүргөш, мурнакчыларын өрөктити шапналарга кийрген.

КУКУРУЗА СИЛОЗУ

Чөв-Хемчик районунун «Күш-ажылдын хосту» артелинде күш-ажыл алышыкыны, сикос салкыны кишин түлөтүп турар. Чөв-хүнүрге чедир 1650 тонна силос дымган.

Баштай кескен шөлдөрдүн бир тармадан ол ортума-биле 297 цескер иоган масса алдыган. Моон 2 көөргө, колхозтун кукурузчулары бо чылын багыт аясы дүжүдү өстүрүн алган-дир. Колхозтун кукуруза ажаар эвезонунда Б. Сат, О. Доклак, О. Менди-Байыр, М. Хевек-оол бо соолдү хүнүргө 539 га кукурузаны кезип, хүн нормазын амыр күөөсүдир турарлар.

М. КЫРЛЫГ-КАРА.
Улут-Хем район.
К. КУУЛАР.

Көдөө Советтернин сессиялары

Улут-Хем районунун Баян-Кол көдөө Советинин азыгеллик сессиязын «Х Улут хураал» колхозта херэжернер чөвүленин ажилын дугайында чугаалап турар. Чөвүленин херэжернер чөвүленин дугайында чугаалап турар. Чөвүленин херэжернер чөвүленин дугайында чугаалап турар. Чөвүленин херэжернер чөвүленин дугайында чугаалап турар.

Колхозчу херэжернерден 50 киши мал ажылында, 80 хире кижиз хувулуларын, 30 чыгыш кижиз колхозтун өске ажилдарында идепкейлиг кирип турар. Хойчу херэжернерден 3. Шахтар-оол хой бүрүтүндө 2 кг чедир дүктү кыргын алган. К. Серен-оол, Д. Баян-оол, М. Доржу каларган хойларын чак тавуу чидириг чокка бүгүн чоруктурган алганар. Санчыллар К. Байчимаа, П. Оон, О. Маркхыс, Ш. Чамды болган оон-да өскөлөр чарышты чылда сүт савар панын 120 хуудан күдү эвс күүсеткенер. Ногаалар ажаап турар ажилдарын чак тавуу өмк. Колхозчу херэжернерден К. Серен-оол, М. Доржу каларган хойларын чак тавуу чидириг чокка бүгүн чоруктурган алганар. Санчыллар К. Байчимаа, П. Оон, О. Маркхыс, Ш. Чамды болган оон-да өскөлөр херэжернерин ажил-херектеринде чөвүленин база илердин шүүтүлүлдөсөн.

Чугаалашкан айтыргы талазы-биле илереттинген чөвүленин чалыктың уланган хемчегеринин айтыккан шийтирини сессия хүлээп алган.

Б. БАГЫТ-ООЛ.

Чөв-Хемчик районунун Чолураа көдөө Советинин сессиязы болуп эркен. Школа септелгендин дугайында айтыргы чугаалашкан, оң чөвүленин илереттинген, септелген доп-доран доозарын хемчегерин сессия айтканар.

Көдөө Советтин сессиязына оон мынд ууусу дружина командирини Ш. Самданниң илеткенин дыйнап чугаалашкан. Депутат Лопсан Шымраптын сессияга санал чугаалашкан, колхозта улусу дружинанын ажилын бадалы билдире бер:

— Улусу дружина эркен чылын оорларын, кулган херек үлөткенерин дүң-хүлдүсү тууду ап, эки ажилдан турган. Бо чылын дружина ажилы суурда шүүт көтөрдөсөн. Бажын-Алаак сууричү чурттакчыларын хой, өшкүтүн оорлар ап турар апарган. Бо талазы-биле дружинанын хемчегерин хемчегер алабайн турар. Дружиначыларын ажилын идепкейлиг, оларын дежурниги ажилыкынын органнастара эржөк чүтүлдү.

Ол ышкаш, депутат Х. Доржу болган эске-даа санал бергенер суурда арагалаашкынын соолдү үлө көрдөсө, алыш-кырыш кызыл чорукту тылды турар дружиначыларын ажилын суураарында дээрин демелетип турганар.

Улусу дружинанын ажилын сегилерин, узуртулаанын күшүдериңизни көдөө Советтин күтүсөмүзга сессия дааскан.

К. КЕРТИН-ООЛ.

Тес-Хем бүдүрүлгө эргелелин «Тес-Хем» совхозунун төп сүт-бараан фермазынын амыкчысы Таңбай-Кара Дамбаева Даксы анча бажылаан 20 инктерин 20 бөвөөдө мөчө кемалез алдышкан, бирги чартык чылда инек бүрүчүгө ошайтыр 729 литр сүтү саап алган. Ол санчыллар аражыга ишчилер өмкөлдү бажыг туруп турар.

САНЧЫ ТАҢБАЙ-КАРА
ДАМБАЕВА ДАКЫ.
Фотозу П. Доржинин.

П. ГОРЕЛОВ, СЭКП Объектууң килдис эргелекчили.

Коммунизм — бистин дээди эчис сорулгавыс

КОММУНИЗМ! Бо өсө бодунга кайды хире хөй тутканы сирибезон дээр. Эртен болган амык чус чылдарын төгүзү ол өсөтө кирип турар. Ол өсө Маркстын, Энгельстин, Ленинин улут аттары-биле мөңгө долбашкан. Ол өсөтү баттыккары дээр ревлюторту түлөтүшкүндүгү ажилын ангынын хей-хөй салгыкчыларын амилдары эркен. Коммунизмнин тилгелгени — бүгү чуртарын коммунистерин дээди эчис сорулгавыс.

Бистин улаууусука ол өсө Октябрь революцияны-биле калды чедип келген. Шоолу эртем-билдингиз өсөтү тараачынаа боттарыга билдинмей турган, инчылза-даа сактап-сепкилдиз хаймыктын турган ол өсөтү солунардан номчаш алы мүнгилерде дыйнашкан, оң амык тутканы билди аларын оралдыган, шаанта кийер болган турганар. Ол болза бистин хүнүренинтерин ирак турган. Ленини сөстөрү-биле аларга, кабарын база чөткөп хел чораткан коммунизмни кедир үлөтүп түпкөргө баш улур магдалдар чорук дөрт харам уругта дээди математикалык өнөөрдү дээди биле бир дөмөй турган, шапк ыңдыг үе-дир.

Ленини партиа идеологтук саалар чедиринде бүгү-ле чөпсөктөн ажилдаштыган, хүн бүрүде ажилчы массаларын коммунизмге, күрүңгө, ажил-агыг, кулдыра тургузушкунун практикалыга, политиктиг демиселдин дуруулаанга быгып турустуң, шудургу өрөдлүг турган. Бистин партиястың ажил-чорудулаанга болган эчис сорулгавыс оң утанышкыны — коммунист нитиледиз тургузары оң бөдүнү амык-ла тодараттынган. Дуржулаган башкарыкчы болуп партия бөдүнү ол кол эчис сорулгавысн калжаң-лаа, калды-ла байзаларнын үлөтүп кичээлгелген үлүр-бекя, оң чөвүлени алышыкы бөдүнүчү

В. СТЕПАНОВ.

И И ЧЫЛ МУРУНДА азы оң бичин-де мурунда болуп илчелер «Прадага» чагаа чоруткан. Артылар бөдүнүчү өвк кылды арал артык-биле калды арал артыктын ажил казынын болулар, инчалза-лаа өң-не багай дээр архитекторун бизин эр дээр дээр ардын онзаланып турар чүвөсү чүл дээр, ол кылды дээр чүвөсүн кылдырыкы мурунда бажынын нитинге бөдүрүл амык болур дээринде дугайында Маркстын билдинген чугаанын олар айткан; инктер болган архитектор машинаны тургузарга азы бажынын туралар, баштай ияк салды, оларын салыптын шыпай алыр болган деп, олар оон ылай бажың. Илчанап бистер болза бажынын эвс, маанын эвс, а чак кижиз төрөлгени инчылгелин тургузуп турар-дыр бис, ыңдыг болган төлөөдө, коммунизмнин дугайын системалиг, түпкөл нитиледиз кылдыр тодарай чугаалап, оң делегерлеги хевирин көртүзүп турар шапк ыңдыг болган шапк ыңдыг номнар бисте бар чүвө ирги бе деп, ол чагаамын авторлар айтырган.

Мидып план биске мурунда чок турган. Ол планын сөздүдө СЭКП-нин Программанында ажилдап кыскаган.

Марксызм-ленинизм үндөмөл, чидерини чөтөаларында коммунизм, нит чүлгө хойдуу суугар болуп нит чүдүлдери шийчилеп көргөн, оң нитин башкарыкчы принциптерин шийлип демелгөн. Оларын чурттап турган үзүңдө коммунизмни тодарай характерде көртүзгөн болдулар турар шапк ыңдыг болган шапк ыңдыг улаа эвс айтыр тургы-биле алып-ка, ираккы кедир үнүң херөк болуп

марксызм-ленинизмниң эң чүгүдө теоретиктиг болган практиктиг айтыры — социализмин чалгыс чуртка тургузарынын болдурун болурун дугайында, оң бүрүн болган туулуңа чедир тилгелелин дугайында айттыргы шийтирелетинген. Совет чурт бөдүнүн хөгжүлдениң чөвүлүгү эземиче кирген, ол үени партиа коммунистин нитиледиз тургузушкуну калбартып чорударынын үези мындыр характерлен.

Коммунизмниң тургузушкунун калбаа-биле чорударынын үезинде коммунист практиктиг сорулгавы-биле чөвүлгелер, социализмден коммунизмге шийчилгө-биле холбайшкы болган барык-ла дээр көрбөз чүчүл болуп турган, марксызм-ленинизм теорияны чогаалдыкчы өвү-биле ажилдап кылдырыкчы айтыргылар кедерлеги улуг үжүр-дуулап болуп берген. Социализм догулаан тургузуштун калбаа-биле чорударынын үезинде марксызм-ленинизм теория шаг-ла тодораткан. Илчала-лаа калдыг тодарай оруктар-биле, канчар чорурду, ол шийчилгени боттандалар төлөөдө, чүчү кылза чөвүлүгү дээр — бо айтыргыларга белег харылар чок турган. Совет Эмчелинин коммунист партиязы марксызм-ленинизм эртемте, партияны соодан чоруп олурар чөвүнү дуржулаганына дааштан, ол айтыргыларын шийтиргилэр үжүлдү турган.

Партия болза коммунизмниң тургузушкунун калбаа-биле чорударынын үезинин иштиги утазын ажиткаш, ол утка совет нитиледиз амилдарынын бүгү талазын — экономикаын, политиканы, культураны, чурталганы, идеологияны хаара түлүп турар-дыр деп тодарай көртүскөн. Оң-биле чөвүлгелер коммунизмниң материал-техниктиг базанын тургузарын кол, тодарайлап турар соругта кылдыр оналган айтыккан, ол базаның эртем талазы-биле характерлешинин берген болган оң тургузарынын практиктиг хемчегерин төлөдөсөн.

ССР-ге социализмин тургусканынчүл төгүлдүгү дуржулаганын барымдаалап көргөн, партия болза коммунист нитиледиз бирги фазасын даан оон ийги фазасын шийчилгө — ол дээрге хажылдып-лаа, өвп эртин-бурунда дээр деп бадтыккан. Хөгжүлдениң социалистик үе-чаздын таварбайн, коммунизмге ажа халчын, ам-даа өйү келбиз, чедишкөн чүгүлү далаш-биле кирип болбас.

Коммунизм социализмден өзүп улук-оң чагыра болуп, үзүлгөн чөм өмөр чыгалып, оң хөй-хөй хевирлеринин болган талазы-биле хөгжүлдениң болган коммунист тургузушкуну херек чүгүлдүр турган, хойдуу суугар болуп бөдүнү нитилел организминин шийтирген сандарлаганын, экономика талазы-биле лен-дески эвс чорукту болдулар.

Коммунизм тургузушкунунун бүгү-ле кол-кол талазынын хаара түлүп турар, оң ачине нарин экономика, политиктиг, идеологтук айтыргыларын бистин партиястың теория талазы-биле ажилдап кылаган СЭКП-нин XII съездинин шийтирелерде болган чак Программала эң-не бурнуу-биле илеретинген.

Ол айтыргыларын эң-не чугулаарынын бөдүнү санаашкыны бо-дур; коммунизмниң материал-техниктиг базанын характерлигин; ону тургузарын оруктары тодарайлаан; амыкты хуваалаанын бурнуу-биле калды турар коммунист харылааларын хевирлен; социализм чуртукту планлыг ажил-агылын тургузушкунун принциптерин системалик чүгүлдү, экономика тургузушкунун талазында партияны өң чак дуржулашкы-биле оларын байлашкыткан;

Коммунизм нитиледиз тодарай, делегерлеги парномазы СЭКП-нин Программанында бердинген. Программала чүгө коммунизмин иделдер бөгүлдөрдүн дүжүлгөн оң коммунист бот эргелекте шийчилгени шийчилеп көргөн; бүгү совет улустук партияны — Коммунист партияны коммунизмни тургузарынчүл улуртук ролун бидеткен; күш-ажылды коммунист өвү-биле көргүнче, чак моральдин принциптерге, эртемниң марксызм-ленинизм идрөөрлеринге кылап кийжерген. Ам бистер болза коммунизмниң фундаментинин бажыларын-лаа, оң үлөтүп хөдөргөлө калтартып түлүп тургустары-даа харга угда чорударынын болдулар арага бар шапк ыңдыг төгүлдүгү же киришкен бис.

СЭКП өске-даа амы-думна коммунист болган ажилчын партиялар-биле калды делегей хөгжүлдениң үлөтүшкүндүгүн талазы-биле — амыт үнүң характеринин дугайында, социализм революциянын болган пролетариат диктатурасын чалап алырын оруктарынын дугайында, делегейни социалистик системанын дугайында, амыт үнүң бажыларын социализмниң күшүрүнүн нашонд-хосталгалыг шийтирген-биле эвлекелин дугайында, дайын болган талазын дугайында теоретиктиг чүдүлдери ажилдан кыл, дайн болган чүдүлдери делегейни коммунист шийчилгенин программаны документтеринде — 1957 чылдын Декларациясында болган 1960 чылдын Меделегинде чакыралча-биле илерэс.

СЭКП-нин Программасы — амыт үнүң эртемниң марксызм-ленинизм бөдөлүгүн дээди чедишишин. Марксызм-ленинизм эртемни улуртула бөдүрүшкөн, амыт үнүң дуржулаанын түнүп нитилгитишкан, бистин партияны коммунист нитиледиз тургузарынын тодарай планын Программала төгүлдө бир-де дугуар ажилдан кылаган, оң теория, эртем талазы-биле үндөмөл болган бүгү улус-биле калды ол планын практика кырында боттандырыкчы киришкен.

Коммунист нитиледиз тодарай, делегерлеги парномазы СЭКП-нин Программанында бердинген. Программала чүгө коммунизмин иделдер бөгүлдөрдүн дүжүлгөн оң коммунист бот эргелекте шийчилгени шийчилеп көргөн; бүгү совет улустук партияны — Коммунист партияны коммунизмни тургузарынчүл улуртук ролун бидеткен; күш-ажылды коммунист өвү-биле көргүнче, чак моральдин принциптерге, эртемниң марксызм-ленинизм идрөөрлеринге кылап кийжерген. Ам бистер болза коммунизмниң фундаментинин бажыларын-лаа, оң үлөтүп хөдөргөлө калтартып түлүп тургустары-даа харга угда чорударынын болдулар арага бар шапк ыңдыг төгүлдүгү же киришкен бис.

СЭКП өске-даа амы-думна коммунист болган ажилчын партиялар-биле калды делегей хөгжүлдениң үлөтүшкүндүгүн талазы-биле — амыт үнүң характеринин дугайында, социализм революциянын болган пролетариат диктатурасын чалап алырын оруктарынын дугайында, делегейни социалистик системанын дугайында, амыт үнүң бажыларын социализмниң күшүрүнүн нашонд-хосталгалыг шийтирген-биле эвлекелин дугайында, дайын болган талазын дугайында теоретиктиг чүдүлдери ажилдан кыл, дайн болган чүдүлдери делегейни коммунист шийчилгенин программаны документтеринде — 1957 чылдын Декларациясында болган 1960 чылдын Меделегинде чакыралча-биле илерэс.

СЭКП-нин Программасы — амыт үнүң эртемниң марксызм-ленинизм бөдөлүгүн дээди чедишишин. Марксызм-ленинизм эртемни улуртула бөдүрүшкөн, амыт үнүң дуржулаанын түнүп нитилгитишкан, бистин партияны коммунист нитиледиз тургузарынын тодарай планын Программала төгүлдө бир-де дугуар ажилдан кылаган, оң теория, эртем талазы-биле үндөмөл болган бүгү улус-биле калды ол планын практика кырында боттандырыкчы киришкен.

ДАШТЫКЫДАН МЕДЭЭЛЕР

Улуг сонургал

ВАРШАВА. (СЭТА). СЭМП ТН-ның Бирги секретары, ССРЭ-нің Министрлер Чөвүлениниң Даргазы Н. С. Хрущевтун Югославияда аян-чорунга улуг сонургалды Польшаның амылчы чонлары илергейлеп турар.

Н. С. Хрущев биле Иосип Броз Титонун арасында чугаламышыкчыларнын дугайында даңкыдыларны Варшаваның бугу солуннары «Бот-бодун бургун биличир чорун», «Ики чурттарнын арасында харылзаларны хажуларинче онза кичээгини көрдүргөн», «Делегей байдалын бөлгөш ССРЭ биле Югославиянын арасында харылзаларнын кол-кол айтырылганын талазы-биле бот-бодун бургун биличир чорук болгаш чөпшээр-жилге» деп эгелер-биле бирги ариннарынча парлал үндүргүлээн.

«Н. С. Хрущев биле И. Броз Тито делегейниң амылчы шимээшкениниң чугула айтырылганын талазы-биле, тайбын, демократия болгаш социализм дээш демиселге социализм болгаш өскө-даа депшилгелги күштеринң чачыс эвин быжырган талазы-биле санал-омандарны солунна» деп даңкыдыда айтыган чүүдлерни Польшаның солуннары тускайлап турар.

Походтун киржикчилери Вашингтонда кээп турар

ВАШИНГТОН. (СЭТА). Расистериниң өскө-жы ылгаар болгаш «дүрүктү чорунга дурданышыкчынын чурттуу төөгүздө бир-ле дугаар мас-садыг нияти национал чыскаалын киржикчилери АКШ-тын наймыс-лында дола берген.

Баштайгы он-он мун чыскаалчылар поездилер, автобустар, автомашиналар-биле болгаш харып чада, Американың Каттышкан Штаттарынын бугу булуңунарында Вашингтонда кээп эгелээн. Олар шак бургузунда олар көвүдүп турарлар, а телетайп болгаш телеграф бөлүк кижилерин чач-чач волондарынын Вашингтонге кел чорууну дыңдап турар. «Миссиянын хавед паяндааларында эгелээш, Чөп эрикти улетирүп төлериңе чедир бугу муруну чүктүн муң-муң негрлер автобустарга, поездилерде долдуру олуруп алган, төөгүлүг «хосталганын походунга» йшанда киржири-биле Вашингтонге чоруп турар» деп ЮПИ агентлидин корреспонденти Флорида штаттан дыңдаткан.

Негрлерин интеграция дээш көсү демиселге чораш, чокта чач расистерге өлүктөн Медгар Эберстин дунума Чарльз Эберетин агентлидин корреспондентинге меделээни: «АКШ-та туруп турар байдалда бистин күзелестик ханамия турарын поход бугу делегейге көргүзөр». Муруну Каролинада Флоренсия чурткакчы Смит:

«Хосту бөлүрүн күзөөш, олча бар чор мен» дээн.

Расизмге удуз хей муң-муң ак респит кижилер негрлер-биле кады Вашингтонге походка киржип турар. Походтун киржикчилериниң демдектеринде тутунучу алган ийи кара, ак холдарын чурарына таварыла өвөс.

Ындыг болза-даа ак респит өскө кижилер база-да бар. Походту үзөр, корум-чурум чок чорукту үндүреринге бугу чүдүлери кылырынга олар белен болуп турар. Вашингтонда походтун шай-квартирандылар диндадып турары-биле аштырга, каш-каш өчүрү-чөпшөөр ам белен болгулаан. Ылангыч Нью-Йорктан Вашингтонге бар орукка, АКШ-тын наймыс-лында чүткө чөпшөөр миңде чеге ак респит чөпшөөр раист Нейл Портман кел чорай анык негр Джон Кройчакка халааш, ону казыг-лошкуну-биле өттеп турган. Джон Кройчакка походтун өскө-даа 18 киржикчилери-биле дайы Вашингтонга чедир дөш орук айы-биле машиналар долдуру оларды оралдадып турар.

Ылча-даа расистериниң кантга-даа турарында амылчалары Вашингтонге походтун киржикчилерини күчүлүг шимээшкенин соккадып шыдавайн турар. Расизмге удуз кижилер амыл болгаш хосталга дөш демиселдеринге боттарынын быжыг шитпирлини көргүзериңе бугу респидит.

Кубаның тудугларында

ГАВНА. (СЭТА). Кубаның Орбенте мөжүзүндө чач платиналарын болгаш өскө-даа гидротехниктиг деришкилериниң тудуу калбак хем-чөлдиг чурттуу турар. Бо чылын премьер-министр Фидель Кастроңуң мөжүзүн бугу дегелеринге болгаш тудугларына чораш соонда, тудуу түшүмү оңза күшүгелге. Күш-ажымдык организация өнжөөш, күш-ажымдык чуруму берген, хүнде

ажымчанын амылдан кылымшкыны дыка көвүдээн.

Манолис Глезос Афинида эеп келген

АФИНЫ. (СЭТА). «Улустар арасында тайбын быжылаары дээш» делегейни Ленинниң шаңдалынын дугаары, Грециянын национал мадданы Манолис Глезос Совет Эмилелге болгаш Францияда аян-чорук кылып чораш, чокта чач Афинида чанып келген. Чөп үзөлдүг чачыс зай демократия партиязын удузтулаан, ол партиязын Даргазы Пасалидис, грек эки-интинин төлөө

лекчилери Афинанын аэропортунга Глезосту чыны-биле уткуп алган.

Коммунизм — бистин дээди эчис сорулгавыс

(Танчүү, Эгези 2-3 ариннарда). КПН-ның удузгучуларынын делегейни коммунизм шимээшкенинде «соңаз» сектантшыл шугуму делегейниң ниятели хажуу-дөңгөсүн каалама орууну хажуу-дөңгөсүн тудуу болгаш марксизм-ленинизмден айталар турар. Ажылын агымын демиселенин, делегейниң социализм системанын хажуу-дөңгөсүн бугу делегейге төөгүдүг дур-жугааны херекке алганын, чүткө бодуну куулуна дуржугааны барым-далаш, ол шугум бодун боду агыштарына, национал кызыг-гардааттыгышканын муңаш му-тулдуртунга чедирип турар.

КОММУНИЗМНИ тудугларында өргөжөч чугула бугу-ле байдалдар совет удузта бар болуп турар. Дыка чугула негелде болза, бугу совет кижилерге коммунист миросозоренини хевирлээринге улаган идеолоттуг ажылы бугу-ле хемчег-биле калбарыны, коммунизм тудуушкунунун үнденин айтырыларын теория болгаш практика талазы-биле шитпирлээр бодур.

СЭМП ТН-ның яны Пленуму болза, коммунизм тудуушкунунун амыгы улетти чадагыга дүгүп турар, идеолоттуг ажылын кол ула-гыштарынын болгаш сорулгаларын тодаргайлашса, коммунист миросозоренини хевирлээринге, удузта ийи-артемин кижиндеринге, социализмни коммунизмге шилтир-дин айтырыларын комплекси-ли-биле өренип көвүрүнге эртемниң өзү турар удуз-дузасын оңзалал демделген.

Коммунист ниятелидин эң чугула талаларын болгаш хевирлерин, оод нияти байдалын чагынаачк кылдыр чырдыры — ас болгаш пар-лалга пропагандалын айу келген

Индонезиянын национал партиязынын съездизи

ДЖАКАРТА. (СЭТА). Индонезиянын национал партиязынын (ПНИ) онгу съездизи август 28-те Урвокертога (Топ Ява) ажыттыган. 1924 чылдык июль 4-те Сукарноңун эгелекти чоруу-биле тургустунган ПНИ амыгы үелде республиканын эң удуз политиктиг партияларынын бирөөзи.

Чурттуу бугу-ле районнарында партиянын салбырларын төлөөлөш

Болгариянын Улус Республиказынын судно кылар бугу дегелеринде амыгы үелдегиде техника-экономикиг көргүзүлгелер сука-номарын дерип, ала-чурттуу бол-гаш даштыкында-да хей чүкүк чүктөөр кораблары септеп турар.

Чурукта: Варенин судно кылар бугу дегелеринде. СЭТА-ның фотохрониказы.

Делегаттар съездиниң ажылында киржип турар. Съездиде хей сангык аалчылар, индонези болгаш даштыкы журналистер база киржип турар.

Индонезиянын национал партиязы болза, империализмге удуз демиселге чурттуу бугу-ле политиктиг күштөрүнн дем каттыштырылганы дөш, хамаарышпас чорукту быжылаары, чурттуу мурунда туруп турар эконо-миктиг айтырылганын президенттин экономикагиде декларациязынын сузунага шитпирлээр дөш туржуп турар. ПНИ бодунуң ажы-чорудуга-зынга чурттуу даштыкы болгаш иштиги политиканы Панчасиланын принциптеринге үндөйлөткөн турар удузтуг дээрзин барымдалап турар.

Веш хонукта үргүчүлөөр съезд индонези хей-интинин улуг кичээ-тейин хаара туткан.

СЭТА.

Шоодуглуг кыска чугаалар

Ф. БЕЛОХВЕСТОВ. Е. КОРНИЛОВ.

ШЫРАЙЫНДА

Партия-чурине контролонун ажылдакчызы Петр Александрович-биле ийилээн ырагы районнуң шөлдерин хүзөлдүр кезип келди-вис. Шаг төчүп, чөм-даа чикпей берген бис.

Ыйыдаал

Кукурза тарып эгелээн бис. Бирги хүнде селкавыс эилп алды-вис. Даргазында ажыл-даа шулуудан. Бугу агрегаттар эки ажылды берген. Уш дугаар хөңдөң бажында хамык чүвөвисти белеткеп, — селкаларга үренинип уруп, хемчээр сузугарынын шөйүп ал, тракторларын көздөлдүр-гөш, чоруптуз.

Оода-ла үш демдектен

— Никитинорва база ийи дем-дек салып бердиңер бе, Зинаида Григорьевна?

Чечектер делгелгези

Чечектер делгелгезин чыл бур-де Кызылга эрттерери чаңыл апараң. Бо чылын база-ла сентябрь 1-де чечектер делгелгези ажыттынар.

Ойнаашкын тиражыңга киржиңер!

Анша-баран лоторейаның 30 көпөк арте-ник чыгыс биледи-биле «Месамч» деп чини ав-томатизаны азы «Планета» деп мотоккида, пи-анинону азы лотоминити, дээрныла база хеп чур машинаны болгаш өскө-даа унелиг эг-лө-хереселдер ойнап ал белурун билер болгай силер.

Хунаакчы

Орай карангы дүне даштыгаа чораш кижиниң сагымыга чугу-лаа кирер боор чүве болгай. Шы-нал-ла, бургер карангы кезжини орайында чааскаан чанып бар чорумда, артында бир-ле кижэ мээң соомдан чоруп олурарын эскертп кааш, бугу мага бодум чымчир-ла анди.

Чөптүг удурланыг

Заводтун хоочун ажымчы, ам пенсционер Ирина Захаровна аа-раш, эмнелдеге чыдып алганы директорга балдык берген. Оон эмчиле чыдар үезинде анша кы-лаа барбаан болган.

Республикага АГААР-ВОЙДУСТУҢ байдалы

Бугун республикага булузуга-лап каап турар хув болур. Чамдык тер-лерге кыска чашкынар чар, Кы-зылга чашкыны шооду эвес. Хат ей-тавында. Агаарнын температураты:

Киноновелтерга

86ҮН «НАВИРАЛ» — «Назаленин» 10, «Барбарын хан!» 12, «Канн XVIII» 2, 4, 6, 8, 10 шактарда.